

lertid maa jeg dog tilstaae, at det virkelig forekommer mig meget tvivlsomt, om man fra et almindeligt Standpunct skal tillægge saadanne temporaire Arbejdscontracter Characteren af Lyendeforhold. Der er nemlig i Lyendeforholdet et stærkt Baand paa begge Sider, hvorved det er vanskeliggere at opløse Forholdet, men bag ved dette Baand ligger ogsaa Forudsætningen om en stærkere Tilslutning i det hele Liv end den, der blot betegnes ved den ydre Lovgivnings Skikkelse, og denne Tilslutning kan ikke forudsættes at være tilstede eller komme tilveie ved Arbejdscontracter paa kortere Tid. Der er en væsentlig Forskjel, som jeg troer at maatte fremhæve. Ved ethvert virkelig Lyendeforhold er det en Forudsætning, og en Forudsætning, som jeg for min Deel maa ønske i høieste Grad maa vedblive at være en Virkelighed, at det stiftede Forhold, skjøndt udtrykkeligt kun stiftet paa en vis Tid, saaledes, at det kun skal være denne Tid, dog kan tænkes at skulle fortsættes længere, uden at der til at afbryde det, udtræves en udtrykkelig Opsigelse. Det er det Characteristiske, og jeg vil sige det Smukke, det Humane ved det virkelige Lyendeforhold, at man derved indgaaer en Forbindelse, der vel kan blive af kort Varighed, men som dog, naar man er tilfreds med hinanden, og der ikke paa nogen af Siderne er Grund til Klage, kan haabes at ville vedvare længere, saaledes at man, saa at sige, lever sig sammen, hvorved der opstaaer en ud over Lyendeforholdets udtrykkelige Indhold gaaende moralsk Forpligtelse til at understøtte hinanden og tage sig af hinanden. Denne hele Tanke om Fortsættelse og Varighed af dette Forhold falder derimod aldeles bort, naar man indgaaer Arbejdscontracter eller deslige; thi, saasnart Arbejdet er sluttet efter Forløbet af en Maaned eller tre Uger, saa skal Forholdet dermed ophøre, og der er altsaa ikke Tanke om nogen Fortsættelse. Det er det Characteristiske ved dette Forhold, som jeg har troet at burde fremhæve, fordi jeg troer det hører med til Bedømmelsen af Lyendeforholdet i dets egentlige indre Natur. Jeg holder overmaade meget paa Frihed, ogsaa for de ringere Classer, jeg holder ogsaa paa Frihed til at indgaae enhver Art af Con-

tracter; men jeg troer ikke, at enhver Art af Contracter skal have den samme Character og derfor medføre de samme Rettigheder og Følger. Jeg har aldeles Intet imod, at man betinger for den simplere Classe ligesaa vel som for Hunsbonden Rettigheden og Muligheden til at kunne indgaae Contracter paa 1, 2 eller 3 Uger; men jeg ønsker kun ikke, at man skal gaae saa let hen og forvekle denne Art Contracter med Contracter, der angaae det virkelige Lyendeforhold. Det virkelige Lyendeforhold forekommer mig vel at behøve en lovlig Bestemmelse ved Retsregler; men for mig ligger der dog altid i Lyendeforholdet noget Mere, der ligger deri en human Forpligtelse, der medfører videre moralske Rettigheder og Forpligtelser end saadanne, der udtrykkelig kunne bestemmes ved Lov, og jeg holder væsentligt herpaa i Lyendets Interesse. Jeg beklager, at det er kommet dertil, at man nu maa anerkende Lyendeforholdet som et Maanedeforhold, der ikke blot i Kjøbenhavn, men ogsaa udenfor denne Stad har faaet en temmelig betydelig Udbredelse; thi jeg troer virkelig, at dette Løse i Forholdet gaaer ud over Lyendet, idet jeg maa antage, at den korte Varighed af Forholdet, den Vane at indgaae Lyendecontracter paa en Maaned, der fornemmelig her i Kjøbenhavn er saa almindelig, har faaet en saa betydelig Udbredelse ved Hunsbondens Avillie til at anerkende og paatage sig den humane og moralske Forpligtelse, som han har mod det mindre gunstigt stillede Lyende. En Hovedgrund, der navnlig her i Kjøbenhavn har bidraget til at udvide og almindeliggjøre Lyendets Fæstning i maanedsrigt, har været Bestræbelsen for at frigjøre sig for Forpligtelsen til at sørge for det syge Lyende.

Formanden: Den 1ste Landstingsmand for 8de Kreds (Boserup) har ønsket Ordet. Han har rigtignok allerede havt det 2 Gange; men jeg antager ikke, at der fra Thingets Side er Noget til Hinder for, at han atter faaer det. (Nei!).

Boserup: Jeg ønskede blot at yttre, at jeg ingenlunde mindre end den ærede sidste Taler har Interesse for, at et saa godt som muligt Forhold finder Sted og bevares mellem